

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ หน่วยตรวจสอบภายใน เทศบาลตำบลนกออก

ที่ นม ๕๔๙๐๖/๒๕

วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๙

เรื่อง การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลนกออก

ด้วยคณะรัฐมนตรีมีมติให้หน่วยงานภาครัฐทุกแห่งทั่วประเทศต้องเข้าร่วมการประเมิน ITA (Integrity and Transparency Assessment) เป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกและยกระดับมาตรฐานการบริหารงานของรัฐให้โปร่งใส นั้น

หน่วยตรวจสอบภายในได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ของเทศบาลตำบลนกออก อำเภอปรางค์ชัย จังหวัดนครราชสีมา ตามรูปแบบการประเมิน ITA (Integrity and Transparency Assessment) ข้อ ๐๒๑ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ของโครงการรถบรรทุก (ดีเซล) ขนาด ๑ ตัน ปริมาตรกระบอกสูบไม่เกิน ๒,๔๐๐ ซีซี หรือกำลังเครื่องยนต์สูงสุดไม่ต่ำกว่า ๑๑๐ กิโลวัตต์ ขับเคลื่อน ๒ ล้อ แบบมีช่องว่างด้านหลังคนขับ (Cab) งบประมาณ ๗๗๗,๐๐๐.๐๐ (เจ็ดแสนเจ็ดหมื่นเจ็ดพันบาทถ้วน) โดยพิจารณาความเสี่ยงด้านที่ ๓ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ โดยการประเมินในครั้งนี้มีรายละเอียดประกอบไปด้วย (๑) การคัดเลือกกระบวนการหรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต อย่างน้อย ๑ กระบวนการหรือโครงการ, (๒) การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต, (๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต, (๔) การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต และ (๕) การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ในการนี้ ขอรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ของเทศบาลตำบลนกออก ให้ท่านทราบและดำเนินการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ต่อไป รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นางวิไลวรรณ วงศ์อินทร์)

นักวิชาการตรวจสอบภายในปฏิบัติการ

ความเห็นรองปลัดเทศบาลตำบลนกออก

(นายกฤติ ศิริกาญจนพงศ์)

รองปลัดเทศบาลตำบลนกออก

/ความเห็นปลัด...

ឈម្លួននេនដក្សេង្កេង្កេង គណៈបណ្តុះបណ្តាល
បទបក្សមហាស្នេមសង្គមរាស្ត្រ

សឡាត ២០៧ កម្មនេននេននេននេននេន
នីម្លៃមហាស្នេមសង្គមរាស្ត្រ
ដក្សេង្កេង្កេង្កេងនេននេននេននេន

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

การทุจริตคอร์รัปชันยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในหลายมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการบริหารราชการแผ่นดิน โดยเฉพาะในภาค การบริหารงานภาครัฐที่มีหน้าที่ในการใช้อำนาจหน้าที่และทรัพยากรของรัฐเพื่อประโยชน์สาธารณะ หากขาด ระบบการควบคุมและกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการทุจริตหรือการใช้ดุลยพินิจ โดยมีขอบ ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ขององค์กร ความโปร่งใสในการบริหารราชการ และความเชื่อมั่น ของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานภาครัฐ

ปัจจุบันรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมธรรมาภิบาลและการป้องกันการทุจริตในภาครัฐ อย่างจริงจัง โดยกำหนดนโยบายและมาตรการต่าง ๆ เพื่อยกระดับมาตรฐานความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ อาทิ การดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึง การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐมีระบบการบริหาร จัดการที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และลดโอกาสการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest : COI) อันเป็น ปัจจัยสำคัญที่อาจนำไปสู่การทุจริตหรือการประพฤติมิชอบในภาครัฐ

เทศบาลตำบลนกออกในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเมือง การให้บริการสาธารณะ และการบริหารจัดการทรัพยากรของรัฐเพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ ได้ตระหนัก ถึง ความสำคัญของการป้องกันและลดความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในทุกกระบวนการดำเนินงานขององค์กร จึงได้ดำเนินการจัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ ระบุ และ ประเมิน ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากกระบวนการปฏิบัติงานของหน่วยงาน รวมทั้งกำหนดมาตรการและแนวทาง ในการ ควบคุม ป้องกัน และลดโอกาสการเกิดการทุจริตอย่างเป็นระบบ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตดังกล่าว จะช่วยให้เทศบาลตำบลนกออก สามารถค้นหาและระบุจุดอ่อนหรือช่องว่างของระบบการปฏิบัติงานที่อาจ ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการทุจริต ตลอดจนกำหนดมาตรการ ป้องกันเชิงรุกที่เหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานของ หน่วยงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสอดคล้องกับ หลักธรรมาภิบาล อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริม วัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต สร้างจิตสำนึกด้าน คุณธรรมและจริยธรรมให้แก่บุคลากรของ เทศบาลตำบลนกออก ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของประชาชนและ ส่วนรวมเป็นสำคัญ

ดังนั้น การจัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของเทศบาลตำบลนกออก จึงเป็นกลไก สำคัญในการยกระดับมาตรฐานการบริหารจัดการภาครัฐขององค์กรให้มีความโปร่งใส มีระบบการควบคุม ที่เหมาะสม และสามารถป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างความเชื่อมั่นของ ประชาชนต่อการบริหารราชการของเทศบาลตำบลนกออก และสนับสนุนการพัฒนาตำบลนกออกให้มีความ เข้มแข็ง และยั่งยืนต่อไป

หน่วยตรวจสอบภายใน
เทศบาลตำบลนกออก อำเภอปักธงชัย

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อประเมิน วิเคราะห์ และระบุความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลนกกอก ทั้งในด้านกระบวนการปฏิบัติงาน การใช้อำนาจหน้าที่ และการบริหารจัดการทรัพยากรของภาครัฐ

๑.๒ เพื่อกำหนดมาตรการ แนวทาง และกลไกในการป้องกันและลดความเสี่ยงต่อการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการดำเนินงานของหน่วยงานอย่างเป็นระบบ

๑.๓ เพื่อเสริมสร้างระบบการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลในการบริหารราชการของเทศบาลตำบลนกกอก

๑.๔ เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรของเทศบาลตำบลบ้านถิ่นมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันการทุจริต รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

๑.๕ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาลตำบลนกกอกให้สอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐ และแนวทางการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA)

๒. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๒.๑ เทศบาลตำบลนกกอกสามารถทราบถึงจุดเสี่ยงหรือช่องว่างของกระบวนการดำเนินงานที่อาจนำไปสู่การทุจริต และสามารถกำหนดมาตรการป้องกันได้อย่างเหมาะสม

๒.๒ การดำเนินงานของหน่วยงานมีความโปร่งใส มีระบบควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ และสามารถตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน

๒.๓ บุคลากรของเทศบาลตำบลนกกอก มีความตระหนักรู้ เกี่ยวกับความเสี่ยงการทุจริต และมีจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

๒.๔ ส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในความโปร่งใสและความรับผิดชอบต่อสังคม

๕. สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต่อการบริหารราชการของเทศบาลตำบลนกกอก

๓. ความหมายของการทุจริต

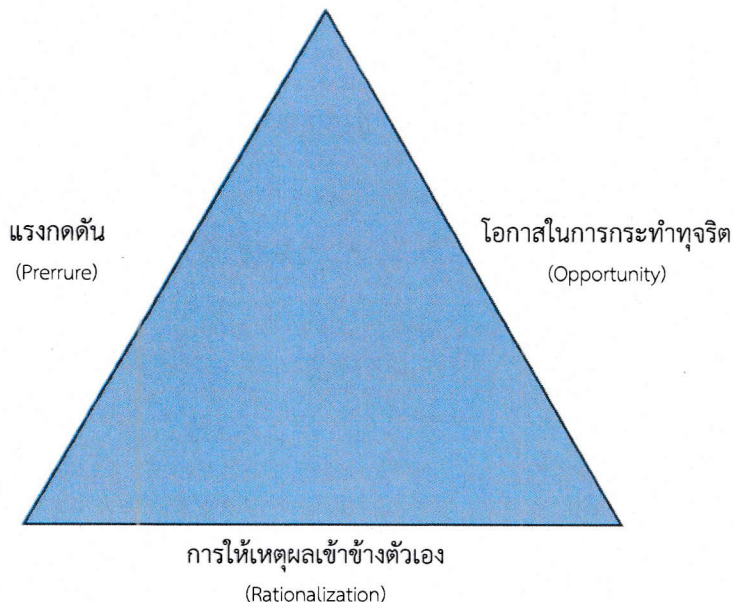
พระราชบัญญัติมาตรการฝ่ายบริหารและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓ “ทุจริตในภาครัฐ” หมายความว่า ทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติมิชอบในภาครัฐ “ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือ ละเว้นการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งในตำแหน่งหรือปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์อย่างใดที่อาจ ทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่ง หน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น

/๔.กรอบแนวคิด...

๔. กรอบแนวคิด นิตามทฤษฎีชีวิตความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ

ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต การดำเนินการตรวจสอบเพื่อตรวจจับการทุจริตในองค์กร สิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการคือ ศึกษาเกี่ยวกับ พัฒนาการของทฤษฎีการทุจริต และทำความเข้าใจองค์ประกอบของ พฤติกรรมที่ทำให้เกิดกระบวนการทุจริต และ กระบวนการติดตามเพื่อค้นพบการทุจริตในรูปแบบต่าง ๆ โดยมี พัฒนาการของทฤษฎีการทุจริต ดังนี้

การพัฒนาของทฤษฎีการทุจริต (Fraud Theory)

Cressey (๑๙๕๓) ได้เผยแพร่ผลการศึกษาทฤษฎีการทุจริต โดยระบุว่า การกระทำการทุจริตนั้น เกิดจากสาเหตุ ๓ ประการ โดยทั้ง ๓ ประการจะต้องเกิดขึ้นพร้อมกันทั้งหมดจึงจะเกิดการทุจริตขึ้น โดยมีชื่อ เรียกว่าสามเหลี่ยมทุจริต ซึ่งหน่วยงานส่วนใหญ่นำไปปรับใช้กับการประเมินความเสี่ยงและวางแนวทาง ป้องกัน การทุจริตด้วยทฤษฎีสามเหลี่ยมทุจริตอย่างแพร่หลาย สาเหตุ ๓ ประการประกอบด้วย

(๑) โอกาส (Opportunity) คือ การมีช่องทางที่จะดำเนินการได้ เหตุการณ์ที่จะเอื้ออำนวยให้เกิด การทุจริตจะเป็นสถานการณ์ที่เปิดช่องให้คนใดคนหนึ่งกระทำการทุจริตได้โดยที่เขาไม่รู้หรือเชื่อว่า เขาไม่มีโอกาส ถูกจับได้หรือมีโอกาสน้อยที่จะถูกจับได้ องค์กรใดก็ตามที่ไม่มีมาตรการอย่างจริงจังที่จะป้องกัน การทุจริตก็ เท่ากับเปิดโอกาสให้เกิดการทุจริตในองค์กร

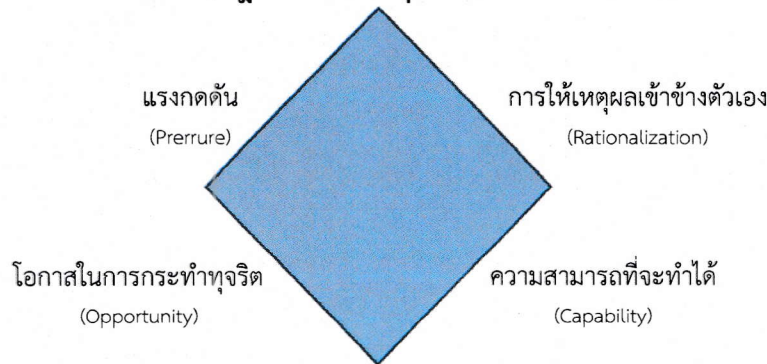
(๒) แรงจูงใจหรือแรงกดดัน (Motivation/Pressure) มาจากหลายรูปแบบ เช่น ปัญหาการเงิน หนี้สินการพนัน ดิตยาเสพติด ชอบเที่ยวเตร่ มีภาระหนี้สินส่วนตัว ความโลภอยากได้อยากมี ถือเป็นแรงผลักดัน อย่างไม่เป็นธรรมและบางกรณีมาจากความรู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับความเป็นธรรมจากองค์กร

(๓) การหาสาเหตุเข้าข้างตนเอง (Rationalization) คนที่กระทำการทุจริต จะหาเหตุผลโน้มน้าว ใจตนเองที่จะกระทำสิ่งนั้นด้วยฐานความคิด (Mindset) ที่สนับสนุนการกระทำการทุจริต หาข้ออ้างที่ยกมาเพื่อให้ ตนเองลดความรู้สึกผิดในการกระทำทุจริต เช่น เงินเดือนน้อย หัวหน้างานไม่เป็นธรรม เป็นต้น

/ซึ่งสอดคล้อง....

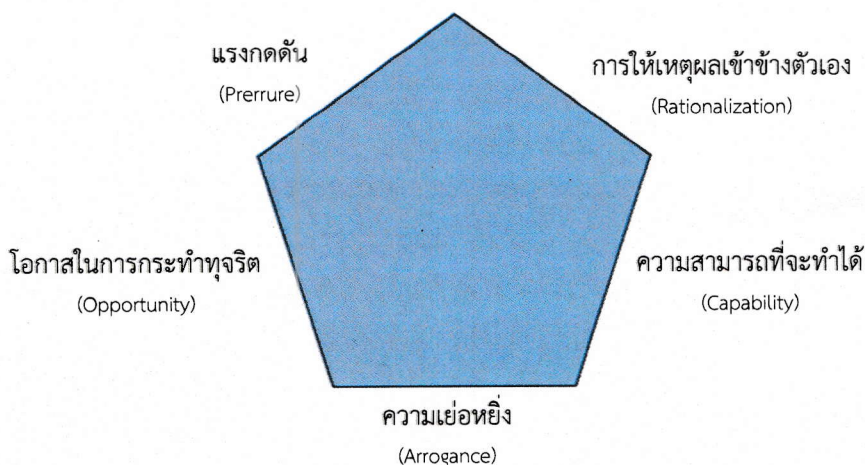
ซึ่งสอดคล้องกับบทความของ Wolfe & Hermanson (๒๐๐๔) กล่าวว่าโอกาส คือประตูลู่การทุจริต ส่วนแรงจูงใจ (Pressure) และการหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง (Rationalization) เป็นการสนับสนุนที่จะพาตนเองเข้าไปสู่กระบวนการทุจริต ทั้งนี้บทความนี้มีการเพิ่มสาเหตุที่ ๔ คือ ผู้กระทำผิดหรือทุจริต ต้องเป็นผู้ที่มีศักยภาพความสามารถ (Capability) ซึ่งสามารถมองเห็นช่องทางกระทำการทุจริต หรือการละเมิด กฎและนโยบายที่มีได้และสามารถเปลี่ยนโอกาสในการทุจริตให้กลายเป็นความจริงได้ผู้ที่มีสมรรถนะ ความสามารถ (Competence) มีลักษณะทั่วไป คือ ๑) อำนาจหน้าที่ภายในองค์กรเอื้อต่อการทุจริต ๒) มีสติปัญญาเพียงพอในการทำความเข้าใจและใช้ประโยชน์จากสถานการณ์เพื่อก่อทุจริต ๓) ความมั่นใจสูงว่า ยากต่อการตรวจจับได้ ๔) มีความสามารถหรือทักษะการบีบบังคับขู่เข็ญผู้อื่นให้เห็นด้วยหรือโน้มน้าวให้มองเป็นลูกได้ ๕) มีความสามารถโกหกได้อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ ๖) สามารถบริหารจัดการต่อความเครียดหรือแรงกดดันสูงได้ ซึ่งเป็นที่มาของทฤษฎีสี่เหลี่ยมทุจริต (Rabi & Noorhayati, ๒๐๑๕) ตามทฤษฎีสี่เหลี่ยมทุจริตดังกล่าวการพัฒนาของทฤษฎีสี่เหลี่ยมการทุจริต

การพัฒนาของทฤษฎีสี่เหลี่ยมการทุจริต (Four-sided Diamond)

ต่อมา Horwath (๒๐๑๑) ได้ศึกษาและพัฒนาทฤษฎีสี่เหลี่ยมทุจริตในส่วนของสาเหตุที่ ๔ เพิ่มเติม ซึ่งพบว่าความหยิ่งยโสทะนงตน (Arrogance) เป็นสาเหตุที่ ๕ ซึ่งได้อธิบายลักษณะพฤติกรรมของคนที่กระทำ การทุจริตภายใต้ลักษณะความหยิ่งยโสทะนงตน (Arrogance) มีลักษณะดังนี้ ๑) ความมีอัตตาที่ยิ่งใหญ่ (Big Ego) หรือการมองโลกในแบบของตนเอง ยึดตนเองเป็นที่ตั้ง ๒) มีความคิดว่ากฎเกณฑ์ไม่มีผลบังคับหรือไม่สามารถนำมาบังคับใช้กับตนได้ (อยู่นอกกฎเกณฑ์) ๓) มีพฤติกรรมการใช้อำนาจในการกลั่นแกล้งจับผิดผู้อื่น (Bullying Attitude) ๔) การบริหารจัดการแบบเผด็จการและกลัวการเสียตำแหน่ง หรือกลัวถูกลดความสำคัญของตนเองตามทฤษฎีห้าเหลี่ยมทุจริตดังกล่าว

การพัฒนาของทฤษฎีห้าเหลี่ยมการทุจริต (Fruad Pentagon Theory)

/๕. คำอธิบาย...

๕. คำอธิบายความหมายของคำศัพท์ ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต

คำอธิบายความหมายของคำศัพท์ ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต	
Opportunity	โอกาส เหตุการณ์ สถานการณ์ที่เอื้ออำนวย มีสิ่งล่อตาล่อใจเปิดโอกาสที่จะฉกฉวยผลประโยชน์ เนื่องจากความบกพร่องหรือจุดอ่อนของระบบงาน หรือช่องว่างของกฎระเบียบที่เปิดโอกาสให้ทำได้
Pressure	ความกดดัน ความกดดัน และแรงกดดันเมื่อเกิดเหตุการณ์คับขันจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ มีความจำเป็นต้องการเงิน
Rationalization	มีเหตุผล มีเหตุผลเข้าข้างตนเองว่าสามารถทำได้ คนอื่นยังสามารถทำได้โดยไม่คิดว่าผิด มีความสามารถ และโอกาสที่เกิดจากตำแหน่งหน้าที่
Capability	ความสามารถ มีความสามารถที่ทำได้ที่เกิดจากอุปนิสัย ความสามารถเฉพาะตัวของผู้ปฏิบัติงาน และลักษณะงานเอื้อประโยชน์ที่จะประพฤติมิชอบและทำการทุจริตได้
Incentive / Motive	แรงจูงใจ แรงบันดาลใจ มีสิ่งจูงใจ
Rationalization	มีเหตุผล มีเหตุผลเข้าข้างตนเองว่าสามารถทำได้ คนอื่นยังสามารถทำได้โดยไม่คิดว่าผิด มีความสามารถ และโอกาสที่เกิดจากตำแหน่งหน้าที่
Greed	ความโลภ เกิดความละโมภโลภมาก เห็นคนอื่นทำผิดแล้วไม่ได้รับการลงโทษ จับไม่ได้ จึงหลงผิดอยากทำบ้าง ไม่พึงพอใจในสิ่งที่ตนมี
Need	ความต้องการอยากได้ ความต้องการหรือความจำเป็นที่ต้องการใช้เงิน จึงเป็นแรงกดดันให้ทำทุกสิ่งทำได้เพื่อให้ได้เงินมา
Expectation	ความคาดหวัง คาดหวังว่าสิ่งที่ตนกระทำไม่มีผู้อื่นล่วงรู้ และเอาผิดได้ หรือโอกาสที่จะถูกค้นพบการกระทำที่ผิด ถูกจับได้และรับการลงโทษน้อยมาก
Arrogance	ความหยิ่งยโสหยิ่งยโสทะนงตน
Exposure	การเปิดเผยหรือโอกาสถูกจับได้ หมายถึง ความกลัวหรือความเสี่ยงที่จะถูกเปิดเผยหรือถูกลงโทษหากระบบลงโทษไม่เข้มงวด หรือการตรวจสอบไม่จริงจัง บุคคลก็จะไม่รู้สึกกลัวผลของการกระทำ

/๖. นิยามที่เกี่ยวข้อง...

๖. นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต		
ด้านที่ ๑	ด้านการอนุมัติ อนุญาต	การให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือตามระเบียบ / ข้อบังคับของหน่วยงาน
ด้านที่ ๒	ด้านการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่	อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง หรือจากการปฏิบัติ หน้าที่ โดยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีการปฏิบัติหรือละเว้น การปฏิบัติในทางมิชอบ
ด้านที่ ๓	ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ	โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีที่ทำการประเมินของทุกประเภทงบประมาณ ได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่น งบเงินอุดหนุน หรือเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น งบกลาง เงินนอกงบประมาณ และ โครงการที่ถ่ายโอนจากเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามนิยามประเภทของความเสี่ยงการทุจริตข้างต้น มีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

ด้านที่ ๑ การอนุมัติ อนุญาต : การให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือตามระเบียบ/ข้อบังคับของหน่วยงาน เริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์ บริบทองค์กร โดยการวิเคราะห์บทบาทภารกิจหน้าที่ของกระบวนการที่หน่วยงานจะทำการประเมินความเสี่ยง การทุจริตนั้น มีการศึกษาทบทวนสถิติข้อมูลต่าง ๆ ของการให้บริการประชาชน โดยจะต้องเขียนขั้นตอนการทำงาน ในรูปแบบ Flow Chart ที่แสดงระยะเวลาและจำนวนครั้งในการให้บริการประชาชน หลังจากนั้นจะต้องมีการ ทบทวนเรื่องร้องเรียนการทุจริตเกี่ยวกับกระบวนการนี้ว่าในรอบหนึ่งปีที่ผ่านมาเคยมีเรื่องร้องเรียนการทุจริต เกี่ยวกับกระบวนการนี้ หรือมีการลัดคิวในการให้บริการ หรือมีการจ่ายเงินเพื่อเร่งให้การทำงานรวดเร็วขึ้นหรือไม่ อย่างไร แต่หากตรวจสอบแล้วพบว่าไม่เคยมีเรื่องร้องเรียนการทุจริต หรือประเด็นในเรื่องที่กล่าวมาข้างต้น หน่วยงานอาจต้องจัดการประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเป็นบุคคลภายนอก เพื่อวิเคราะห์ ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการให้บริการดังกล่าว และนำข้อมูลที่ได้จากการประชุมมาจัดทำเกณฑ์การประเมิน ความเสี่ยงการทุจริต อันประกอบไปด้วย โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) ที่จะเกิดขึ้น ในแต่ละขั้นตอนของการให้บริการ

ด้านที่ ๒ การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ : เป็นการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการใช้อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง โดยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในทางมิชอบ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของ การบังคับใช้กฎหมาย เริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์บริบทองค์กรว่ามีอำนาจหน้าที่อย่างไร โดยนำเสนอสถิติของการ ร้องเรียนการทุจริตในรอบปีที่ผ่านมา หลังจากนั้นจึงเลือกภารกิจที่จะทำการประเมินความเสี่ยง

/ด้านที่ ๓ การใช้จ่าย...

ด้านที่ ๓ การใช้จ่ายงบประมาณ : การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการใช้จ่ายงบประมาณ เป็นเรื่องของการดำเนินการโครงการที่ได้รับ การจัดสรรงบประมาณในปีที่ทำการประเมินของทุกประเภทงบประมาณ ได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่น งบเงินอุดหนุนหรือเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น งบกลาง เงินนอกงบประมาณ และ โครงการที่ถ่ายโอนจากเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ โดยหน่วยงานจะต้องชี้แจงว่ากระบวนการ หรือโครงการนี้ดำเนินการมาจากงบประมาณใดเป็นโครงการจัดซื้อจัดจ้าง หรือโครงการที่มีทั้งการจัดซื้อจัดจ้าง และดำเนินการโดยหน่วยงานเอง การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการใช้จ่ายงบประมาณ นอกจากหน่วยงานจะเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ บริบทองค์กรแล้ว จะต้องวิเคราะห์ต่อว่าในรอบปีที่ผ่านมาเคยถูกสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทักท้วงเรื่องเกี่ยวกับกรณีการใช้จ่ายเงินงบประมาณหรือไม่ หรือหน่วยงานถูกร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือไม่ โดยหน่วยงานต้องทบทวนประเด็นดังกล่าวหรืออาจศึกษาเพิ่มเติมเพื่อนำมาเป็นฐานข้อมูลเบื้องต้น โดยพิจารณา เริ่มต้นตั้งแต่ขั้นตอนว่าโครงการของหน่วยงานมีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร แล้วจึงวิเคราะห์แต่ละขั้นตอน ว่าจะมีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตในขั้นตอนได้บ้าง ซึ่งทุกระบวนการจะต้องมีการดำเนินการตามกระบวนการตามโครงการที่เลือกมาทำการประเมินความเสี่ยง หลังจากนั้นจะนำมาสู่การจัดทำแผน และเมื่อทำแผนเสร็จเรียบร้อยแล้วจะเป็นการรายงานผลการดำเนินการตามแผน โดยต้องมีการจัดทำรายงานต่อการประชุมระดับบริหารขององค์กรเพื่อเป็นการสื่อสารให้ทุกคนในองค์กรรับรู้โดยทั่วกัน

๗. นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยง

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยง	
ศัพท์เฉพาะ	คำอธิบาย
การบริหารจัดการความเสี่ยงทุจริต	การกำหนดมาตรการในการป้องกันการทุจริต ให้สามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงการทุจริตได้ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหา หรือระบุจุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่างๆ ภายในองค์กรที่อาจเป็นช่องให้เกิดการทุจริต และเป็นการมุ่งหาความเป็นไปได้ (Potential) ที่จะเกิดการกระทำการทุจริตในอนาคต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารองค์กรอย่างมีธรรมาภิบาล จึงเป็นเรื่องที่ทุก องค์กรจำเป็นต้องทำ เพราะหากองค์กรได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็น หลักประกันความเชื่อมั่นให้องค์กรในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มี โอกาสเกิดการทุจริต หรือหากมีโอกาที่จะเกิดการทุจริต องค์กรก็จะสามารถบริหาร จัดการ และหามาตรการมาป้องกันได้ หรือหากเกิดความเสียหายก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่ได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
สินบน Bribery	สินบน Bribery ISO :ได้ให้ความหมายสินบน หมายถึง การเสนอ การสัญญาการให้ การรับ การเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์ใดๆ (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปตัวเงินและ ไม่ใช่ตัวเงิน) ทั้งทางตรงและทางอ้อม และไม่ว่าจะเป็นสถานที่ใด ๆ ก็ตาม โดยเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการโน้มน้าว หรือตอบแทนเพื่อให้บุคคลกระทำ หรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวข้องกับการ ดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น

/ของขวัญ...

นียมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยง	
ศัพท์เฉพาะ	คำอธิบาย
ของขวัญ	หมายถึง เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่นักเพื่ออัยการไม่ตรี ให้เป็นรางวัลให้โดยเสนาหา ให้เพื่อการสงเคราะห์ หรือให้เป็นสินน้ำใจ และให้หมายความรวมถึงประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้ เช่น การให้สิทธิพิเศษซึ่งมิใช่เป็นสิทธิที่จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไปในการได้รับการลดราคาทรัพย์สินหรือการได้รับบริการ หรือการรับการฝึกอบรม หรือการรับความบันเทิง ตลอดจนการออกค่าใช้จ่ายในการเดินทาง หรือท่องเที่ยว ค่าที่พัก ค่าอาหาร หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียว และไม่ว่าจะให้เป็นบัตร ตัวหรือหลักฐานอื่นใด การชำระเงินให้ล่วงหน้า หรือการคืนเงินหรือ สิ่งของให้ในภายหลัง
การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมเนียมจรรยา	มาตรา ๑๒๘ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมเนียมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๓ ให้นิยาม “การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมเนียมจรรยา” หมายความว่า การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือ บุคคลที่ให้แก่ในโอกาสต่าง ๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกัน
ความเสี่ยงการทุจริต Corruption Risk	<p>ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอนและมีความเป็นไปได้ที่อาจจะเกิดขึ้นและเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะมีผลกระทบเกิดขึ้น โดยผลกระทบทางบวกเรียกว่า “โอกาส” และผลกระทบทางลบเรียกว่า “ความเสี่ยง”</p> <p>ทุจริต : การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจ ก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการรับสินบน หรืออาจการก่อให้เกิดการ ขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต</p> <p>Pain point หรือความต้องการ : ของผู้รับบริการ หรือ ธุรกิจตัวกลาง หรือ Third Party หรือ Customs Broke หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่น สำหรับด้านการอนุมัติ อนุญาต ให้ถือว่า เป็นความเสี่ยงทุจริตจากความต้องการของผู้รับบริการ ในแต่ละจุดสัมผัสของการให้บริการ เป็นจุดเสี่ยง หรือเป็นตัวการในการเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมิมูลค่าเท่าใด นำสู่การจ่ายเงินและค่าธรรมเนียม นอกกระบบ หรืออาจมีการเอื้อประโยชน์ หรือการตอบแทนบุญคุณในรูปแบบต่าง ๆ อาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม</p>
ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตต้องมีความชัดเจน โดยต้องทำการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในขั้นตอนของกระบวนการ/โครงการ ที่อาจจะมีการทุจริตเกิดขึ้น การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริตเป็นหัวใจสำคัญที่ต้อง Point Focus ถึงเหตุการณ์ที่คาดการณ์หรือพยากรณ์ในอนาคตว่าอาจเกิดการทุจริตขึ้นหากไม่มี มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตจึงต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าบุคคลใด กระทำการสิ่งใดมีพฤติการณ์อย่างไร มีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร เป็นต้น เพื่อจะนำไปสู่การกำหนดมาตรการควบคุมความเสี่ยง การทุจริตที่สามารถลดโอกาส หรือลดความเสี่ยงได้อย่างตรงจุด

โอกาส...

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยง	
ศัพท์เฉพาะ	คำอธิบาย
โอกาส Likelihood	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์อาจเกิดขึ้นในอนาคต
ผลกระทบ Impact	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต ที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)
ผู้รับผิดชอบความเสี่ยงทุจริต Risk Owner	ผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบ กระบวนการหรือโครงการ

๘. ปัจจัยสำเร็จในการบริหารจัดการความเสี่ยง

๘.๑ ความมุ่งมั่นของผู้นาองค์กร ในการวางระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตขององค์กรที่ยอมรับว่าความเสี่ยงการทุจริตมีอยู่จริง หากมีประเด็นการทุจริตต้องยกระดับเป็นบทเรียนเพื่อเรียนรู้ และหาแนวทางการบริหารจัดการป้องกันการเกิดซ้ำ กฎเกณฑ์สำคัญที่ช่วยผลักดันให้องค์กรเติบโตไม่ใช่ความสามารถในการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงการทุจริต แต่คือการทำที่ผู้นาองค์กรต้องทำให้เรื่องของการบริหารความเสี่ยงการทุจริตเป็นนโยบายและแนวทางที่ทุกส่วนจะต้องนำไปปฏิบัติ

๘.๒ ความเข้าใจเรื่องความเสี่ยงการทุจริตในทิศทางเดียวกันของคนในองค์กร

๘.๓ กำหนดกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตอย่างทั่วถึงทั้งองค์กรและกระทำการอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ มีตัวแทนผู้เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงการทุจริตต้องมีความเที่ยงธรรม ด้วยการมองจากบุคคลภายนอกมองไปที่กระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน (Outside in) และอาจให้มีผู้แทนจากภายนอก เช่น ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อให้มีมุมมองที่รอบด้าน

๘.๔ มีการเปิดเผยแผนและผลของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในเว็บไซต์ของหน่วยงาน และมีการสื่อสารภายในหน่วยงาน ติดตามประเมินผลเพื่อวัดประสิทธิผลของแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอาจมีการเปลี่ยนแปลง มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้เพียงพอหรือไม่ และมาตรการที่กำหนดไว้ใช้ได้จริงหรือไม่ได้จริง แต่ไม่ได้ผล และสร้างความตระหนัก (Awareness) เรื่องความเสี่ยงการทุจริตในองค์กร

๙. วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มีขั้นตอนหลัก ๕ ขั้นตอน ดังนี้

- ๑) การคัดเลือกกระบวนการหรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต
- ๒) การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- ๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๔) การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต
- ๕) การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

/ขั้นตอนที่ ๑...

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต

หน่วยงานจะต้องค้นหากระบวนการงานซึ่งเป็นภารกิจงานหลักของหน่วยงานที่มีความเสี่ยงการทุจริต การค้นหาความเสี่ยงการทุจริตอาจค้นหาจากความเสียหายที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมุติฐาน หรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้า ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information) โดยไม่ คำนึงว่าหน่วยงานมีมาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริตนั้น อยู่แล้วหรือไม่ โดยการมองความเสี่ยงการทุจริต ด้วยข้อมูลที่เลวร้ายที่สุด (Worst Case) หลักการที่สำคัญ ต้องไม่เอาปัญหาหรือข้อจำกัดจากการบริหารงาน ในปัจจุบัน เช่น ทรัพยากร คน พาหนะ ระบบ เทคโนโลยี ไม่มีหรือไม่พอ บุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ไม่มี จิตสำนึก ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่การดำเนินงานอาจ ไม่บรรลุเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ ๒. กำหนดประเด็นความเสี่ยงทุจริต

เป็นขั้นตอนหลังจากที่หน่วยงานตกลงร่วมกันว่าจะนำกระบวนการงานใดมาจัดทำแผนบริหาร ความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงาน หลังจากนั้นให้หน่วยงานนำกระบวนการงานนั้นมาระบุรายละเอียด ขั้นตอนการ ดำเนินงานในกระบวนการงานนั้น และทำการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอน โดยการระบุประเด็น ความเสี่ยงการทุจริตให้อธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสียหายการทุจริตว่ามีรูปแบบ พฤติการณ์การ ทุจริตในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการงานหรือโครงการที่ทำการประเมิน ให้ละเอียดและชัดเจนมาก ที่สุดว่า ใคร ทำอะไร อย่างไร เพื่ออะไร โดยเฉพาะรายละเอียดในส่วนที่เจ้าหน้าที่รัฐ เข้าไปมีพฤติกรรมทุจริต อย่างไร โดยผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบกระบวนการงานหรือโครงการ (Risk Owners) และ ตัวแทนของหน่วยงานอาจมี การรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกด้วยก็ได้ เนื่องจากการประเมิน ความเสี่ยงการทุจริต Risk Owners ส่วนใหญ่ไม่ยอมรับหรือบิดเบือนในความบกพร่องของตนเอง ผู้ประเมิน ความเสี่ยงการทุจริตจึงไม่ใช่ Risk Owners เท่านั้น

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงทุจริต

หน่วยงานต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการงานหรือ โครงการที่ทำการประเมิน ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือด้านโอกาส (Likelihood) และด้าน ผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้ โอกาส (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะ เกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความ เสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็น ผลกระทบทางด้านการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน ในคู่มือนี้เป็นเพียงตัวอย่างในการกำหนดเกณฑ์ โอกาสที่จะ เกิดการทุจริต (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) ทั้งนี้หน่วยงานต้องเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การประเมินความ เสี่ยง การทุจริต ตามความเหมาะสมของกระบวนการงานหรือโครงการที่ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

หลังจากหน่วยงานระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการงานแล้ว หลังจากนั้นหน่วยงานต้องให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินงาน โดยการให้คะแนน ความเสี่ยงการทุจริตโดยพิจารณาจากขั้นตอนการดำเนินงานพิจารณา จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และ ผลกระทบ (Impact) จะได้ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) ว่าอยู่ในระดับ สูงมาก สูง ปานกลาง หรือต่ำ ตามเกณฑ์ที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ โดยตารางการระบุประเด็นความ เสี่ยง การทุจริต การให้ คะแนนความเสี่ยงการทุจริต และระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

/ขั้นตอนที่ ๕...

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อควบคุม หรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซนสีแดง (Red Zone) จะถูกเลือกมาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็นลำดับแรก ส่วนลำดับความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีส้ม สีเหลือง จะถูกเลือก ในลำดับต่อมา มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอาจมีหลากหลายวิธีการ หน่วยงานควรทำการคัดเลือก วิธีที่ดีที่สุด และประเมินความคุ้มค่าและเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการประเมินมาประกอบด้วย ทั้งนี้ หน่วยงานจะต้องนำเสนอมาตรการในการป้องกันหรือควบคุมความเสี่ยง ได้แก่ แนวทางหรือวิธีการที่จะลดโอกาสความเสี่ยงในภารกิจการให้บริการต่าง ๆ หลังจากได้มาตรการเรียบร้อยแล้ว จึงนำมาจัดทำสรุปเป็นแผนโดยจะต้องผ่านความเห็นชอบจากผู้บริหารสูงสุดขององค์กรและจะต้องมีการนำเข้าสู่การประชุมระดับบริหารขององค์กร เพื่อสื่อสารให้บุคลากรในองค์กรได้รับรู้ รับทราบ หลังจากมีแผนเรียบร้อยแล้ว หลังจากที่หน่วยงานมีแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตแล้ว จะต้องมีการดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติภายในองค์กร และจะต้องมีการรายงานมาตรการหรือความคืบหน้าในการดำเนินการ อยู่ในขั้นตอนใด ซึ่งผลการดำเนินการจะต้องมีการรายงานต่อผู้บริหารสูงสุด และจะต้องนำเข้าสู่การนำเสนอ ในที่ประชุมของหน่วยงาน พร้อมทั้งทำการเปิดเผยในเว็บไซต์ของหน่วยงานด้วย

เทศบาลตำบลนกกอก จึงได้จัดทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้านที่ ๓ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ ดังนี้

ประเภทความเสี่ยงด้านที่ ๓ การใช้จ่ายงบประมาณ (วงเงินสูงสุด) โครงการรถบรรทุก (ดีเซล) ขนาด ๑ ตัน ปริมาตรกระบอกสูบไม่เกิน ๒,๔๐๐ ซีซี หรือกำลังเครื่องยนต์สูงสุดไม่ต่ำกว่า ๑๑๐ กิโลวัตต์ ขับเคลื่อน ๒ ล้อ แบบมีช่องว่างด้านหลังคนขับ (Cab) งบประมาณ ๗๗๗,๐๐๐.๐๐ บาท (วงเงินสูงสุด)

ตามเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙ แผนงานอุตสาหกรรมและการโยธา งานบริหารทั่วไปเกี่ยวกับอุตสาหกรรมและการโยธา งบลงทุน หมวดค่าครุภัณฑ์ ประเภทครุภัณฑ์ยานพาหนะ และขนส่ง โครงการรถบรรทุก (ดีเซล) ขนาด ๑ ตัน ปริมาตรกระบอกสูบไม่เกิน ๒,๔๐๐ ซีซี หรือกำลังเครื่องยนต์สูงสุดไม่ต่ำกว่า ๑๑๐ กิโลวัตต์ ขับเคลื่อน ๒ ล้อ แบบมีช่องว่างด้านหลังคนขับ (Cab) (หน้า ๑๓๓) งบประมาณ ตั้งไว้ ๗๗๗,๐๐๐.๐๐ บาท

- เพื่อจ่ายเป็นค่าจัดซื้อรถบรรทุก (ดีเซล) ขนาด ๑ ตัน ปริมาตรกระบอกสูบไม่เกิน ๒,๔๐๐ ซีซี หรือกำลังเครื่องยนต์สูงสุด ไม่ต่ำกว่า ๑๑๐ กิโลวัตต์ ขับเคลื่อน ๒ ล้อ แบบมีช่องว่างด้านหลังคนขับ (Cab) จำนวน ๑ คัน

- เป็นไปตามบัญชีมาตรฐานครุภัณฑ์ สำนักงานงบประมาณฉบับเดือนธันวาคม ๒๕๖๗

- เป็นไปตามแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) หน้า ๑๕๖ ลำดับที่ ๑๒

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
เทศบาลตำบลนกออก อำเภอปรางค์ชัย จังหวัดนครราชสีมา

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงานหรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ : รถบรรทุก (ดีเซล) ขนาด ๑ ตัน ปริมาตรกระบอกลูกไม่เกิน ๒,๔๐๐ ซีซี หรือกำลังเครื่องยนต์สูงสุดไม่ต่ำกว่า ๑๑๐ กิโลวัตต์ ขับเคลื่อน ๒ ล้อ แบบมีช่องว่างด้านหลังคนขับ (Cab) งบประมาณ ๗๗๗,๐๐๐.๐๐ (เจ็ดแสนเจ็ดหมื่นเจ็ดพันบาทถ้วน)

ชื่อหน่วยงาน : เทศบาลตำบลหนองจอก

ประเภทความเสี่ยงด้านที่ : ด้านที่ ๓ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ : รถบรรทุก (ดีเซล) ขนาด ๑ ตัน ปริมาตรกระบอกลูกไม่เกิน ๒,๔๐๐ ซีซี หรือกำลังเครื่องยนต์สูงสุดไม่ต่ำกว่า ๑๑๐ กิโลวัตต์ ขับเคลื่อน ๒ ล้อ แบบมีช่องว่างด้านหลังคนขับ (Cab) งบประมาณ ๗๗๗,๐๐๐.๐๐ (เจ็ดแสนเจ็ดหมื่นเจ็ดพันบาทถ้วน)

- เหตุผลความเสี่ยง - เป็นโครงการที่มีมูลค่าสูง
- มีขั้นตอนหลายขั้นตอน (กำหนด TOR / จัดซื้อ / ตรวจรับ)
 - มีความเสี่ยงต่อการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะเอื้อประโยชน์
 - มีโอกาสเกิดการสมยอมราคา (ฮั้ว)
 - เป็นพัสดุที่มีผู้จำหน่ายเฉพาะกลุ่ม

ลำดับ	ขั้นตอน	ประเด็นความเสี่ยง
๑	การจัดทำ TOR (รายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ)	- กำหนดคุณลักษณะเฉพาะเจาะจงเกินไป (ล็อกสเปค) - เอื้อประโยชน์ต่อผู้ขายรายใดรายหนึ่ง - ใช้ข้อมูลจากผู้ค้าโดยไม่กลั่นกรอง
๒	การจัดซื้อจัดจ้าง	- การกระทำอันเป็นการจำกัดการแข่งขันในการเสนอราคา - เจ้าหน้าที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
๓	การพิจารณาผล	- การใช้ดุลยพินิจไม่เป็นธรรม - ผลประโยชน์ทับซ้อน - มีการแทรกแซงจากผู้มีอิทธิพล
๔	การตรวจรับพัสดุ	- ตรวจรับไม่ตรง TOR - ตรวจรับไม่ตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการรับสินบน/ผลประโยชน์

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ : รถบรรทุก (ดีเซล) ขนาด ๑ ตัน ปริมาตรกระบอกลูกไม่เกิน ๒,๔๐๐ ซีซี หรือกำลังเครื่องยนต์สูงสุดไม่ต่ำกว่า ๑๑๐ กิโลวัตต์ ขับเคลื่อน ๒ ล้อ แบบมีช่องว่างด้านหลังคนขับ (Cab) งบประมาณ ๗๗๗,๐๐๐.๐๐ (เจ็ดแสนเจ็ดหมื่นเจ็ดพันบาทถ้วน)

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต : กำหนดเกณฑ์เป็น ๒ มิติ ได้แก่

โอกาสที่จะเกิด (Likelihood)		ผลกระทบ (Impact)	
ระดับ	คำอธิบาย	ระดับ	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก (แทบไม่เกิด)	๑	ผลกระทบน้อยมาก
๒	น้อย	๒	น้อย
๓	ปานกลาง	๓	ปานกลาง
๔	สูง	๔	สูง
๕	สูงมาก (เกิดบ่อย)	๕	สูงมาก (เสียหายร้ายแรง/ ภาพลักษณ์องค์กร)

ลำดับที่	ขั้นตอน	ประเด็นความเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยง		
			โอกาส	ผลกระทบ	ความเสี่ยง
๑	การจัดทำ TOR (รายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ	- กำหนดคุณลักษณะ เฉพาะเจาะจงเกินไป (ล็อกสเปค) - เอื้อประโยชน์ต่อผู้ขายรายใด รายหนึ่ง - ใช้ข้อมูลจากผู้ค้าโดยไม่กลั่นกรอง	๓	๕	๑๕
๒	การจัดซื้อจัดจ้าง	- การกระทำอันเป็นการจำกัดการแข่งขันในการเสนอราคา - เจ้าหน้าที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน	๓	๕	๑๕
๓	การพิจารณาผล	- การใช้ดุลยพินิจไม่เป็นธรรม - ผลประโยชน์ทับซ้อน - มีการแทรกแซงจากผู้มีอิทธิพล	๓	๔	๑๒
๔	การตรวจรับพัสดุ	- ตรวจรับไม่ตรง TOR - ตรวจรับไม่ตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการรับสินบน/ผลประโยชน์	๓	๔	๑๒

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ : รถบรรทุก (ดีเซล) ขนาด ๑ ตัน ปริมาตรกระบอกลูกไม่เกิน ๒,๔๐๐ ซีซี หรือกำลังเครื่องยนต์สูงสุดไม่ต่ำกว่า ๑๑๐ กิโลวัตต์ ขับเคลื่อน ๒ ล้อ แบบมีช่องว่างด้านหลังคนขับ (Cab) งบประมาณ ๗๗๗,๐๐๐.๐๐ (เจ็ดแสนเจ็ดหมื่นเจ็ดพันบาทถ้วน)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ x ๑ = ๕)	สูง (๕ x ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ x ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ x ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ x ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ x ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ x ๒ = ๘)	สูง (๔ x ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ x ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ x ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ x ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ x ๒ = ๖)	ปานกลาง (๓ x ๓ = ๙)	สูง (๓ x ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ x ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ x ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ x ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ x ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ x ๔ = ๘)	สูง (๒ x ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ x ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ x ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ x ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ x ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ x ๕ = ๕)

ลำดับ ที่	ขั้นตอน	ประเด็นความเสี่ยง	โอกาส	ผล กระทบ	ความ เสี่ยง	ระดับ ความเสี่ยง
			๓	๕	๑๕	สูงมาก
๑	การจัดทำ TOR (รายละเอียด คุณลักษณะเฉพาะ	- กำหนดคุณลักษณะ เฉพาะเจาะจงเกินไป (ล็อกสเปค) - เอื้อประโยชน์ต่อผู้ขายรายใด รายหนึ่ง - ใช้ข้อมูลจากผู้ค้าโดย ไม่กั้นกรอง	๓	๕	๑๕	สูงมาก
๒	การจัดซื้อจัดจ้าง	- การกระทำอันเป็นการจำกัด การแข่งขันในการเสนอราคา - เจ้าหน้าที่มีผลประโยชน์ ทับซ้อน	๓	๕	๑๕	สูงมาก

ลำดับ ที่	ขั้นตอน	ประเด็นความเสี่ยง				
			โอกาส	ผล กระทบ	ความ เสี่ยง	ระดับ ความ เสี่ยง
๓	การพิจารณาผล	- การใช้ดุลยพินิจไม่เป็นธรรม - ผลประโยชน์ทับซ้อน - มีการแทรกแซงจาก ผู้มีอิทธิพล	๓	๔	๑๒	สูง
๔	การตรวจรับพัสดุ	- ตรวจรับไม่ตรง TOR - ตรวจรับไม่ตรวจสอบ ข้อเท็จจริง - มีการรับสินบน/ผลประโยชน์	๓	๔	๑๒	สูง

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงทุจริต

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ : รถบรรทุก (ดีเซล) ขนาด ๑ ตัน ปริมาตรกระบอกลูกไม่เกิน ๒,๔๐๐ ซีซี หรือกำลังเครื่องยนต์สูงสุดไม่ต่ำกว่า ๑๑๐ กิโลวัตต์ ขับเคลื่อน ๒ ล้อ แบบมีช่องว่างด้านหลังคนขับ (Cab) งบประมาณ ๗๗๗,๐๐๐.๐๐ (เจ็ดแสนเจ็ดหมื่นเจ็ดพันบาทถ้วน)

ลำดับ ที่	ขั้นตอน การดำเนิน โครงการ	ประเด็น ความ เสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการ ควบคุมหรือ ป้องกันความ เสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑	การจัดทำ TOR (รายละเอียด คุณลักษณะ เฉพาะ)	- กำหนด คุณลักษณะ เฉพาะเจาะจง เกินไป(ล็อกสเปค) - เอื้อประโยชน์ ต่อผู้ขาย รายใดรายหนึ่ง - ใช้ข้อมูลจากผู้ค้า โดย ไม่กลั่นกรอง	สูง มาก	- จัดทำ TOR โดย คณะกรรมการ และใช้มาตรฐาน กลาง - เปรียบเทียบ ข้อมูลจาก หลายแหล่ง	- แต่งตั้ง คณะกรรมการ อย่างน้อย ๓ คน - ศึกษา มาตรฐานกลาง - หาข้อมูล ประกอบจาก หลายแหล่ง	ก่อนการ ประกาศ จัดซื้อ จัดจ้าง	กองคลัง/ งานพัสดุ
๒	การจัดซื้อ จัดจ้าง	การกระทำอัน เป็นการจำกัดการ แข่งขันในการ เสนอราคา - เจ้าหน้าที่ มีผลประโยชน์ ทับซ้อน	สูง มาก	- ดำเนินการผ่าน ระบบ e-GP และ เปิดเผยข้อมูล - กำหนด TOR ให้เปิดกว้างและ เป็นธรรม	- ใช้ระบบ e-GP ทุกขั้นตอน - หลีกเลี่ยงการ ระบือ้หรือ/รุ่น - เผยแพร่ประกาศ TOR อย่างเปิดเผย - ตรวจสอบ ความเชื่อมโยง ผู้เสนอราคา	ระหว่าง ดำเนินการ จัดซื้อ จัดจ้าง	คณะ กรรมการ จัดซื้อ จัดจ้าง

ลำดับ ที่	ขั้นตอน การดำเนิน โครงการ	ประเด็น ความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการ ควบคุมหรือ ป้องกันความ เสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๓	การพิจารณา ผล	- การใช้ ดุลยพินิจ ไม่เป็นธรรม - ผลประโยชน์ ทับซ้อน - มีการแทรกแซง จากผู้มีอิทธิพล	สูง	- กำหนด หลักเกณฑ์การ พิจารณาที่ชัดเจน - กำหนดให้แสดง การไม่มีส่วนได้ ส่วนเสีย	จัดทำเกณฑ์ การให้คะแนน -บันทึกผลการ พิจารณาอย่าง ละเอียด - ตรวจสอบ ความเกี่ยวข้อง กับผู้เสนอราคา	ระหว่าง การ พิจารณา	คณะ กรรมการ พิจารณาผล
๔	การตรวจรับ พัสดุ	- ตรวจรับไม่ตรง TOR -ตรวจรับไม่ ตรวจสอบ ข้อเท็จจริง - มีการรับ สินบน/ ผลประโยชน์	สูง	- ตรวจรับโดย คณะกรรมการ และมีหลักฐาน -จัดให้มีช่องทาง ร้องเรียนและ ระบบตรวจสอบ	- ตรวจสอบ คุณลักษณะ ตาม TOR ทุกข้อ - จัดทำรายงาน การตรวจรับ - เปรียบเทียบ กับสัญญาและ เอกสารเสนอราคา - แจ้งช่องทาง ร้องเรียน - ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนทราบ	เมื่อ ส่งมอบ งาน	คณะ กรรมการ ตรวจรับ พัสดุ

(ลงชื่อ) ผู้รายงาน
(นางวิไลวรรณ วงศ์อินทร์)
นักวิชาการตรวจสอบภายในปฏิบัติการ